

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis, Et Breviarii Romani.

In quibus origo cuiusque Ritus, causae historicae, vel mysticae, ex
maiorum ingenio, Theoria, Praxis, obligatio, & exquisitus vsus, additis
opportune Decretis omnibus S. Rituum Congreg. quàm breuissimè
explicantur.

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1647

De Tempore Paschali. 15.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9521

noui ignis benedictionem. In alijs Horis ante Missam Fer. 5. & ad Vesperas quascumque accendi debent, non ad Completorium, nisi Sabbati Sancti.

De Paschate, & eiusdem Octaua.
Cap. XIV.

Matutinum habetur, vt apud nos, in Ord. Romano, cum tribus Psalmis, totidem Antiphonis, Lectionibus, sine Hymno; quibus ternarijs significantur opera trium dierum, quæ Christus se promisit facturum in presenti sæculo, *Luca 13.* hoc est, dæmonia eijcere, sanitates perficere, & consummari tertia die: vel significantur Fides, Spes, & Caritas; quæ in hoc mysterio maximè vigent. Hæc Amalar. *lib. 4. cap. 23.* Vel dicamus cum Rupert. *lib. 8. cap. 2.* in nomine S. Trinitatis celebratū esse baptisma; & ideò tres dici Psalmos; tres autem Lectiones, quia adhuc pauci prædicatores erant, inquit idem *lib. 1. cap. 10.* Vel triduanam sepulturam recolimus, ex qua Resurrectio ortum habuit, Duran. *lib. 6. cap. 87.* Certè antiquum esse hunc ritum restatur, & firmavit Decreto Greg. VII. *de consecratione, distinct. 5. In die.*

2 Non dicitur Hymnus, neque ad alias Horas, quia tempus Paschale significat statum Beatorum, quorum Hymnus est, *Alleluia*, Duran. *loco cit.*

3 Antiphonæ ad Laudes habentur in Breuiar. M. S. antiquis. Capitulum non dicitur, neque ad Horas: quia in statu Beatorum non est locus exhortationi, quàm alias diximus contineri in Capitulis. Ex quo consequenter non dicitur Responsorium breue, vt notat Dur. *loco cit.* sunt enim correlatiua in Horis minoribus Capitulum, & breue Responsorium; sicut exhortatio, & opus bonum, quæ in illis significantur, vt docuimus Sect. 5. neque sunt comprehensorum, sed tantum viatorum.

4 Non dicuntur Versus, nisi in Nocturno, ob eandem causam; cum significant excitationem animorum, & conuersionem ad Deum. in Nocturno dicitur;

quia in nocte timor adest, ait Amal. *de ord. Antiph. cap. 52.* & ob facilem noctis somnum cum Versu fugandus est animorum torpor.

5 *Hæc dies*, loco prædictorum dicitur; qui Versus desumptus est è Psalmo, cui Titulus est, *Alleluia*, vt notat Rupert. *lib. 7. cap. 11.* Ordo Romanus eundem Versum habet, & significat lætitiæ magnitudinem; ex Rupert. *lib. 8. c. 12.* & quod in statu Beatorum sibi inuicem gaudent, & gratulantur, Gemma *lib. 3. cap. 128.*

6 Non dicitur ad Primam Symbolum Athanasij; quia in statu Beatorum non est fides, Gemma *loco citato*, qui status representatur in Christi resurrectione.

7 Vesperæ in Ordine Rom. diuidebantur, ita vt duo vltimi Psalmi, *Laudate Pueri*, & *In Exitu*, cantarentur ad Fontes Baptismales, in quibus baptizati facti sunt pueri; & quasi per Mare rubrum transeuntes exierunt de Ægypto. sed vbi non erant Fontes, cantabantur sine diuisione, Duran. *lib. 6. cap. 89.*

8 Feriæ 2. & 3. sunt Festa maiora, quorum meminit Aug. 22. *Ciuit. Dei cap. 8.* & in his, & in sequentibus diebus eadem dicuntur, quæ in die primo; quia, vt aliàs dictum est, octo dies in Octaua vna dies sunt; vnde & dicitur quotidie; *Hæc dies.* Ordo Rom. eundem habet ritum præscribēs Homiliam singulis diebus; quem restituit Pius Quintus addens Homiliam Feriæ tertiæ, in qua paulò ante Pium legebatur Sermo Sancti Augustini; & item Feriæ sextæ, in qua Sermo Sancti Ambrosij legebatur.

De Tempore Paschali. Cap. XV.

IN Dominica in Albis resumuntur plures Psalmi & Hymni, ex Ord. Rom. vbi additur etiam causa. Deinde, inquit, in sequenti tempore quasi crescentium arborum frondes multiplicantur Psalmi, & recoluntur mores boni diuersorum operum per plures Psalmos. Idem asserit de nouem Lectionibus in hac Dominica, Gemma *lib. 4. cap. 117.* Ad Primam non dicitur Psalmus, *Confitemini*, licet

licet sit Paschalis, more festorum, quia tempus Paschale totum est festiuum, etiam in officio feriali.

2 In secunda Feria leguntur Actus Apostolorum ex decreto Gelasij, & Ordine Romano. indicat August. in *Sermone citato à Demochare tomo 4. cap. 12.* scripsit Lucas Romę eadem Acta Anno 61. Neronis quinto, ex Baron. *ad eundem Annum.*

3 Psalmi dicuntur hoc tempore, Feriales præsertim sub vna Antiphona, *Alleluia*, ex Gemma loco citato, quia sicuti ex Ordine Romano paulò ante diximus, multiplicantur Psalmi, quasi arborum frondes; ita ab vna Antiphona, quasi ab vna radice congruè pendent. Vide *Secl. 5. cap. 7. num. 5. pag. 59.* aliam causam. Ad Laudes iidem semper Psalmi dicuntur, ex Gemma loco citato, & commemoratio de sola Cruce fit in Breuarijs M. S. antiquis; quia fuit causa letitię Paschalis, inquit Azor. *lib. 10. c. 16.* Et quia Christus ipse ad gloriam Crucis voluera retinuit, ab ea, vel in ea eidem inflicta, que passim Apostolis, & alijs ostēdit his diebus. Oratio verò de Cruce desumpta est è Sacramentario S. Gregorij sed est Ambrosiana, vt dictum est, Tomo primo.

4 In Dominica secunda post Pascha continuatur Lectio Actuum Apostolorum; quia est exemplaris, cum antiqui legerent in hac, & sequenti Dominica, Apocalypsim, vsque ad Annum 1550. & Responsorialia congruunt Lectionibus, repetita in tribus Hebdomadibus, tanquam propria Resurrectionis eius, qui tertia die resurrexit.

5 Dominica tertia legitur Apocalypsis, quã scripsit Ioan. Apostolus in Pathmos, ad quam Insulam relegatus fuit à Domitiano, Anno decimo eius Imperij, & 14. eiusdem eam scripsit, qui fuit Annus Christi 97. ex Baronio *eodem Anno in Annal.*

6 In Dominica quarta legitur Epistola Iacobi, quam Eusebius *lib. 2. hist. cap. 22.* appellat primam eorum, que Catholice nominantur, non quod Iacobus ante Petrum scripsit, sed quia in Canone pri-

ma collocatur. Obijit ille Anno 63. ex Baronio, & facillè eam scripsit occasione Heresum Simonis Magi. Responsorialia Dauidica habentur apud Amalar. *de ord. Antiphon. cap. 54.* Quòd si hæc Dominica occurrat die 2. Maij, cum pridie legi debeat initium Epistolę Iacobi ob eiusdem Festum, legantur in hac Dominica Lectiones Fer. 2. sequentis, ad varietatem, vti decretum est in postrema Breuiarij recognitione.

7 In Dom. quinta legitur Epistola prima S. Petri, scripta An. 45. cum esset Romę. quam in fine Epistolę, more illorum temporum ab Apostolis vsitato, Babylonē appellat, & hæc de Dominicis post Pascha, in quibus cur legantur Apostolica facta, & scripta, præter Gelasij Decretum. addit causam Ruper. *lib. 10. cap. ult.* quia virtute magna reddiderunt Apostoli testimonium Resurrectionis Christi. Orationes à Dominica secunda ad quintam sunt alię à Missis, quę habentur in Sacramentario Gregoriano.

De Litanij maioribus, & minoribus.

Cap. XVI.

1 **S**I occurrant Litanie maiores in Paschate, quod accidit Anno 1666. & quãdo littera Dominicalis est C. & Epacta xxv. vel xxiv. vt videre est in Tabula nostra 35. Ordinis perpetui, eo casu transferendę sunt in Feriam tertiam ex Decreto S. Rituum Congr. die 25. Septemb. 1627. cum Processione, in diem quidem Festum, vt populus adfit, non in die Paschatis, ne populus impediatur à cõmunionem Paschali, neuè tristari videatur, vel minimum, in tanta solemnitate, colore violaceo adhibito, & Missa cantata de luctu: & consequenter Litanie à priuatis in eadem Feria recitandę erunt.

2 Alias nõ habebatur in Breuiario officij de Rogationibus, sed Missa tantum dicebatur Nunc autem Homilia legitur super Euang. liam Missę, & dicitur in officio Oratio Missę, que habetur in Sacramentario Gregor. De Feria tertia Rogationum nulla fit in officio de Festo, etiam Simplicij, commemoratio.

G 4 3 Qui